

Geoffrey Potocki de Montalk - „król Polski”.

Geoffreya Potocki de Montalk, Wellington, Nowa Zelandia, 1984 r.

Florian Śmieja

Wśród moich szpargałów z londyńskich lat czterdziestych i pięćdziesiątch zachowały się druki hrabiego z Montalku Potockiego, który należał do malowniczych postaci polskiej emigracji.

Na swoich odezwach, które własnoręcznie drukował ogłaszając otwarcie na marginesach "Printed by His Majesty Władysław the 5th, King of Poland and Hungary" widniał herb a on sam przedstawiał się jako Władysław V Król Polski, Węgierski, Czeski, Wielki Ks. Litewski, Śląski, Kijowski, Hospodar Multański. hr. z Montalku Potocki.

Na pierwszej stronie Odezwy II pod wzmiankowanym herbem i tytułami widnieją cytaty z Jana Ostroroga po polsku i po angielsku „Król Polski nie podlega nikomu prócz Boga”. Na to dictum chyba powoływał się w angielskim sądzie, w którym zjawił się w drewnianej koronie i monarszym płaszczu.

Skarżył się autor odezwy na przemilczanie przez polskie władze jego osoby i działalności podnosząc zalety swoje m.in. jako tłumacza na angielski „Dziadów cz. III” Adama Mickiewicza. Apelował do rodaków o wsparcie. Ulotkę kończył patetyczny dwuwiersz

Czy nie wstyd wam

żeśmy w takiej biedzie!

W roku 1950 poleciliśmy naszej koleżance ze studiów, by napisała w imieniu studentów polskich w Cork w Irlandii list hołdowniczy do ekscentrycznego rodaka. Otrzymała kurtuazyjną odpowiedź adresowaną do „Mademoiselle la comtesse Ewa Ponińska”.

Film dokumentalny z 1987 roku o hrabim Geoffrey z Montalku Potockim:

W 2001 roku w wydawnictwie Uniwersytetu Jagiellońskiego ukazała się książka Stephanie de Montalk o jej krewnym, ekscentrycznym hrabim, p.t. „Niespokojny świat. Życie hrabiego Geoffreya Potockiego de Montalk”. Oto nota od wydawcy:

Niespokojny świat... to książka po raz pierwszy opowiadająca historię Geoffreya Potockiego de Montalk. Wykracza poza ramy gatunkowe biografii, dostarcza zaskakujących informacji o londyńskiej obscenie, cenzorze, skrajnie prawicowych politykach oraz prywatnej działalności wydawniczej Potockiego.

Hrabia Geoffrey de Montalk Potocki (1903-1997) – poeta, ekscentryk. Należał do pokolenia błyskotliwych nowozelandzkich poetów (z A.R.D. Fairburnem, R.A.K. Masonem). Stał się sławny w 1932 roku, gdy po londyńskim procesie, w którym bronił go Leonard (mąż Virginii Woolf), skazany został na pół roku więzienia za próbę opublikowania obscenicznego wiersza. Od tego czasu ekscentryzm Potockiego nasilał się: hrabia przywdział średniowieczne szaty, osiadł na południu Francji i zajął się wydawaniem własnych wierszy i pamfletów.

